

මළගිය ඇත්තෝ

1960 දශකයෙන් පසු බිහි වූ නවකථා ලාංකේය නූතන නවකථා ගණයේ ලා සැලකිය හැකි ය. 1952 දී පමණ ලංකා විශ්වවිද්‍යාලය ජේරාදේණියට ගෙන යාමත් සමඟ ඇතිවූ සාහිත්‍ය ප්‍රබෝධයත්, සිංහල භාෂාව රාජ්‍ය භාෂාව බවට පත්වී සරසවි අධ්‍යාපනය සිංහල මාධ්‍යයට මාරු වීමත්, සමකාලීන ව හා පූර්වකාලීන ව බිහිවූ 'ඩී. එච්. ලෝරන්ස්', 'ජේම්ස් ජොයිස්', 'ග්‍රාන්ස් කෆ්කා', 'ඇල්බෙයා කැමූ' ආදීන්ගේ නවකථාවල ආභාසයත්, රුසියානු, ප්‍රංශ, ඉංග්‍රීසි ශ්‍රේෂ්ඨ නවකථාවල ආභාසයත් තුළින් මෙම නූතන නවකථා ප්‍රවාහය ආරම්භ විණැයි සිතිය හැකි ය.

එවකට බිහිවූ නවකථාකරුවන් ස්වකීය කෘති රචනය සඳහා ප්‍රවිෂ්ට වන්නේ විශ්වවිද්‍යාලය පාදක කරගනිමින් ලද අධ්‍යාපනය අනුව යමින් ය. කේ. ජයතිලක, සිරි ගුණසිංහ, එදිරිවීර සරච්චන්ද්‍ර, ගුණදාස අමරසේකර මෙම ලේඛකයන් අතර ඉතා වැදගත් කොට සැලකිය හැකි වේ.

නූතන නවකථාකරුවෙකු ලෙස සැලකිය හැකි එදිරිවීර සරච්චන්ද්‍රයන්ගේ නවකථාවන්හි තේමාවන් ද නූතනය හා බැඳුණු ඒවා යි. ප්‍රේමය, ලිංගිකත්වය ආදී මිනිස් හැඟීම් ඉතා සංකීර්ණ ව නමුත් සංයමයෙන් දැක්වීමට මොහු බෙහෙවින් උත්සුක වී ඇති බව පෙනේ. වර්තන නිරූපණයේ දී වඩාත් මිනිස් මනෝභාව, සිතුවිලි දාම පිළිබඳ ව අවධානය යොමු කරන සෙයක් පෙනේ.

සරච්චන්ද්‍රගේ නවකථා භාෂා භාවිතය ගත් කල එය බෙහෙවින් කාව්‍යමය ස්වරූපයක් උසුලන බව කිව මනා ය. නාට්‍යකරණය තුළින් ලත් පරිචය ඔහුට මේ සඳහා දායක වන්නට ඇතැයි සිතිය හැකි ය. එමෙන් ම ඔහු සිය භාෂා රීතිය සකස් කරගන්නේ පැරණි සම්භාව්‍ය සාහිත්‍යයේ සැඟවී තිබෙන අර්ථ සම්පන්න වචන තෝරාගෙන ඒවා තම වචන හා මනා ලෙස සුසංයෝග කර ගනිමිනි. මීට කදිම උදාහරණයක් ලෙස 'විලාසිනියකගේ ප්‍රේමය' නම් වම්පු කාව්‍යය දැක්විය හැකි ය.

සරච්චන්ද්‍රගේ නවකථා භාෂාවේ පැහැදිලිව ම අපගේ සම්භාව්‍ය ගද්‍ය සාහිත්‍යයේ ආභාසය දැකිය හැකි ය. එමෙන් ම බටහිර නවකථා සාහිත්‍යයේ බලපෑම ද නො අඩුව ලැබී ඇති බවට සැක නැත.

මොහු අතින් ලියවුණු කථා නිරායාසයෙන් ගලාගෙන ආ ඒවා ය. ඒවායෙහි අන්තර්ගත වචන ද එසේ ම ය. වැඩි වශයෙන් නූතන නාගරික භාෂාව යොදා ගන්නා මොහු, අතරින් පතර පැරණි සම්භාව්‍ය භාෂාව රිංගවනු දැකිය හැකි වේ. ඒ කෙසේ වුවත් මේ සියලු දේ කථාවට උචිත පරිදි යොදාගෙන තිබෙනු දැකිය හැකි ය. නාට්‍ය, ගීතමය ස්වරූපයක් ද ඇතැම් විට ඒ තුළ විද්‍යමාන ය.

'මළගිය ඇත්තෝ', 'මළවුන්ගේ අවුරුදු දා', 'වල්මත් වී හසරක් නුදුටිමි', 'විලාසිනියකගේ ප්‍රේමය', 'හෙට එව්වර කළුවර නෑ', 'ලොකු පුතා නොහොත් බන්දුලගේ පරාවර්තනය' යන නවකථා එදිරිවීර සරච්චන්ද්‍ර විසින් රචනා කොට ඇත.

එපමණක් නො ව ඔහු ඉංග්‍රීසියෙන් ද නවකථා රචනා කර තිබෙනු දක්නට ඇත.

මොහු විසින් රචිත 'මළගිය ඇත්තෝ', 'මළවුන්ගේ අවුරුදු දා' වැනි නවකථා ඉතා ප්‍රසිද්ධියට පත් නවකථා වේ. ඒවා එකල බිහිවූ සාහිත්‍ය ප්‍රවාහයන්ට සාපේක්ෂ ව ඉතා සාර්ථක කෘති ලෙස සැලකිය හැකි ය. ජපානයේ ශ්‍රී ලංකා තානාපති වශයෙන් කටයුතු කළ කාලයේ විඳි අත්දැකීමෙන් ද යුතු ව රසවත් කොට ලියූ මෙම නවකථා යුගලය බොහෝ පාඨක ප්‍රසාදය දිනාගෙන ඇත. සැබවින් ම ඒවා අලුත් ආරක නවකථා ලෙස සැලකිය හැකි ය. මෙම නවකථා තුළින්, එතෙක් ලාංකේය පරිසරයට කොටුව තිබූ නවකථාව ඉන් ඔබ්බට ජාත්‍යන්තර පරිසරයට විවෘත විය.

'මළවුන්ගේ අවුරුදු දා' හා 'මළගිය ඇත්තෝ' කෘති දෙක ම ජපානය ඉඩහසර කොටගෙන උත්තම පුරුෂ දෘෂ්ටිකෝණයෙන් ලියූ නවකථා යුගලයකි. සිංහල - ජපන් සංස්කෘතිකාංග මුසු කරමින් රචිත මේවා පළමු වැනි හා දෙවැනි කොටස් ලෙස පළවුණු ඒවා ය. මිනිස් සන්තානයේ හැඟීම්වල ස්වරූපය, නො තේරුම්ගත හැකි මිනිස් සිත පිළිබඳ මනා විවරණයක් මේවා තුළින් දක්නට පුළුවන.

මහාචාර්ය එදිරිවීර සරච්චන්ද්‍රයන්ගේ 'මළගිය ඇත්තෝ' නවකථාව ක්ෂේත්‍ර කිහිපයක් ඔස්සේ පාඨක විචාරයට ලක් විය. විදේශීය බසක් (ජපන් බස) ද මිශ්‍ර වූ සුමට ගීතාත්මක බස් වහරක් නවකථාකරණයට හඳුන්වා දීම, දේශීය පරිසරයෙන් පිටතට ගොස් විදේශීය සමාජ රටාවකට ඇතුළත් ව එය සංස්පර්ශ කර, වස්තු විෂයෙහි පැහැදිලි වෙනසක් ඇති කර, දේශීය මෙන් ම විදේශීය වර්ත ද සම්මිශ්‍රණය කර, එකී වර්ත නිරූපණයෙහිලා නාට්‍යමය අවස්ථා, උපමා රූපක, සංකේත ආදිය භාවිතයට ගැනීම, උත්තම පුරුෂ දෘෂ්ටිකෝණය ප්‍රයෝජනයට ගැනීම, වෙනස් ම කෝණයකින් ගැඹුරු යථාර්ථයකින් ප්‍රේමය දෙස බැලීම, විවිධ ජීවන රටා එකට ගොනු කිරීම නො ගැළපෙන ප්‍රේමයක නො දකින නුදුටු මානයක් විවෘත කිරීම, සංස්කෘතික හර පද්ධතීන් හා ඒවායේ නො ගැළපීම් නිසා ප්‍රේමය දුරස් වන ආකරය, පරිසරය හා ආදරය අතර පවත්නා අන්‍යෝන්‍ය සබඳතාවෙහි අපූර්වත්වය ගෙන හැර පෑම යනාදි විවිධ මාතෘකා ඔස්සේ මළගිය ඇත්තෝ නවකථාව සාකච්ඡාවට බඳුන්වෙයි.

උත්තමපුරුෂ දෘෂ්ටිකෝණය භාවිතයට ගනිමින් දෙවොන්දරා සං නම් කථා නායකයා ලවා සරච්චන්ද්‍රයෝ නවකථාව ඉදිරිපත් කරති. දෙවොන්දරා කලක් පැවිදි ව සිට උපැවිදි වූවෙකි. රට රටවල සංචාරය කරමින් චිත්‍ර ප්‍රදර්ශන පවත්වා යම් මුදලක් ඔහු උපයා ගනී. ඒ අතරතුර චිත්‍ර ශිල්පය මෙන්ම විවිධ ශිල්ප සම්ප්‍රදායන්හි ද පරිවය ලබයි. ඔහුගේ මෙම ජීවිත සංචාරයේ එක් ප්‍රබල නවාතැන් පොළක් වන්නේ ජපානය යි. ඔහු ජපානයේ සියලු දෙයට වශීකෘත වේ. එහි සංස්කෘතියට, සහායත්වයට ඔහු ආදරය කරයි. මේ අතර ජපන් තරුණියක සමඟ පෙමින් බැඳේ. ඇය නොරිකොසං ය. වරෙක ශෝකය ද තවත් වරෙක ප්‍රීතිය ද පිරී මෙම ප්‍රේම වෘත්තාන්තයේ කිසි විටෙක කිසි තැනක නිමාවක් නැත. ඔවුන්ගේ ප්‍රේමය ගලා යන්නකි. ප්‍රේමයට ඉමක් කොණක් නැත. එහි අවසානයක් සෙවිය නො හැකි ය. ඉල්පෙමින් ගිලෙමින් පැවති මෙම ආදර කථාව විසින් මානසික ගැටුමක නවතම පැතිකඩක් නිරූපණය කරයි. නොරිකෝ ව තම සිතින් ගතින් ඇත් කරන්නට සිතා වරෙක දෙවොන්දරා සං ඇයගෙන් ඇතට ගමන් කරයි; ඔහු තෝකියෝවෙන් කියෝතෝවට ගමන් කරයි. කයින් වෙන්වූව ද ඔහුට සිතින් වෙන්විය නො හැකි ය. ඇගේ අතීත ස්මරණයන් ඔහු හා නිබඳ ව එක් වී තිබුණි. ඇගේ මතකය ඔහුට අගනා වස්තුවක් ම විය. ඇය ව සිතින් මකා දැමීමට ඔහුට හැකි නො වී ය. එනිසා දෙවොන්දරා සං යළිත් තෝකියෝවට පැමිණියේ ය. නැවත තමාගේ නොරිකෝව සොයා ඔහු පැමිණියේ ය. නොරිකෝගේ ඇසුරට

පත් විය. පෙර සේ නොරකෝ සමඟ කල් ගෙවී ය. නමුත් එවර ද දෙදෙනාගේ ම සිතැඟි ඉටු නො වේ. ඔවුනගේ ආදර කථාවට බාධක රැසකි. දෙදෙනා අතර අන්‍යෝන්‍ය වශයෙන් ගැලපීමක් තිබුණ ද ඔවුන් දෙදෙනා වාසය කළ සමාජ, සංස්කෘතික, ආර්ථික, දේශපාලන ව්‍යවස්ථාපිත එකිනෙකට පටහැනි විය. ස්ථිර තීරණයකට එළඹ විවාහප්‍රාප්ත වීමට අසමත් වූ තැන දෙවොන්දරා සං නැවත තම රට ශ්‍රී ලංකාව කරා පැමිණෙයි. නොරකෝගෙන් ඇත් වී කුමකුමයෙන් ඇය ව සිතින් ඉවත් කර ගැනීමට ඔහු උත්සාහ දරයි. ඔහුට අනුගත වීමට අපහසු වූ ජපන් සංස්කෘතික පරිසරයෙන් ඉවත් ව එය අමතක කර හුරුපුරුදු දේශීය සංස්කෘතික රටාවට එක් වේ. හුරුපුරුදු ගැහැනු මිනිසුන් සමඟ ගැටේ. පුවත් පත් කන්තෝරුවක නව රැකියාවක් සොයා ගනී. මතු දැක්වෙන තේමාව පාදක කර ගනිමින් සරච්චන්ද්‍රයෝ මලගිය ඇත්තෝ රචනා කරති.

මෙකී තේමාව මූලික වුව ද කථාවේ අන්තර්ගතය තුළින් අවධාරණය වන පැතිකඩ කිහිපයකි. විශේෂයෙන් රටවල් ද්විත්වයක සංස්කෘතීන් දෙකක් අතර පවත්නා පිළිගැනීම් වටිනාකම් සේ ම හර පද්ධතීන් අතර සිදුවන සංස්කෘතික ගැටුමක ලක්ෂණ ද නවකථාව තුළ දක්නට ලැබේ. එමෙන් ම සංස්කෘතික ගැටුම නිසා තම ජීවිතය පිළිබඳ නිශ්චිත තීරණයකට එළඹීමට නො හැකි ව ළඟාවෙන ප්‍රේමවන්තයෙකුගේ හා ප්‍රේමවන්තියකගේ ප්‍රේමවෘත්තාන්තයක් ලෙස ද මනුෂ්‍ය ජීවිතයේ විවිධ වෙනස්කම් මෙන් ම ආදර සිහිනයෙන් බැසී යථාර්ථයන් පිළිබඳ ව දාර්ශනික බලන්නක් ලෙස ද සාකච්ඡා කෙරේ. ජපන් සංස්කෘතික හා සමාජ පරිසරයෙන් ඉස්මතු වූ යම් යම් ආචාර ධර්ම පිළිබඳ නො සැලකූ කාල්පනික ලොවක ජීවත් වූ ප්‍රේමවන්තයෙකු හා සිය සංස්කෘතිය ආත්මය කරගත් ප්‍රේමවන්තියක අතර වූ ආදර කථාවක් පිළිබඳ ව කෙරෙන විග්‍රහයක් ද නවකථාව තුළ අපූර්වත්වයට නඟා ඇත.

‘පිං ඇති සරසවි වරමක් දෙන්නේ’ ග්‍රන්ථය තුළ දී මහාචාර්ය සරච්චන්ද්‍රයෝ ස්වකීය මලගිය ඇත්තෝ නවකථාව පිළිබඳ ව මෙලෙස අදහස් දක්වති.

‘ මලගිය ඇත්තෝ නවකථාවට ඇසුරු කර ගන්නා ලද්දේ සැබෑ අත්දැකීමක් දැයි මගේ පාඨකයෝ අසති. මීට පිළිතුරු වශයෙන් විකමත්සු නම් ජපන් නාට්‍යකරුවා කළ ප්‍රකාශයක් මතක් කර දෙනු කැමැත්තෙමි. සාහිත්‍යය වනාහි සත්‍යයන් කල්පිතයන් අතර පිහිටි අන්යත ප්‍රදේශයකට අයත් වේ යි ඔහු කීවේ ය. කෙනෙකු තමාගේ අත්දැකීමක් වී අයුරින් ම විස්තර කළහොත් එය සාහිත්‍ය කෘතියක් නො ව වාර්තාවක් වන්නේ ය. හුදු කල්පිතයක් නම් එහි වැදගත්මක් නැත. අපි ඊට කෙප්ප (කල්ප යන්නෙන් බිඳී වන්නකි.) යයි කියමු. සාහිත්‍යයෙන් ජීවිත විචරණයක් සිදුවේ යයි කියන්නේ එහි කිසියම් සත්‍ය අත්දැකීමක් ගැබ් ව ඇති බැවිනි.

කිසියම් කතුවරයකු නවකථාවක් හෝ කෙටිකතාවක් ලියූ විට අසවලා කවුද අසවලා කවුද කියා දැනගැනීමට පාඨකයෝ මහත් කුතුහලයක් දක්වති. ඔවුන් මෙසේ සොයන්නේ නවකථාව හුදු කල්පිතයක් නො වන බව දන්නා බැවිනි. තම කථාව කල්පිතයක් යයි බොරු නම්ගම් ආදිය යෙදීමෙන් කතුවරයා පෙන්නන්නට වෑයම් කරන නමුත් ඊට ආශ්‍රයභීත සිදුවීම් හා පුද්ගලයන් සැබෑයයි පාඨකයෝ සිතති.

එහෙත් මෙතැන දී පාඨකයා මුලාවේ වැටෙන්නට ඉඩ තිබේ. නවකථාකරුවා චරිතයක් මවන්නේ කිසියම් සැබෑ පුද්ගලයකු ආශ්‍රය කොටගෙන වුව ද ඔහු තෝරා ගන්නේ

ඒ පුද්ගලයාගේ චරිතයෙන් එක් අංශයක් පමණක් විය හැකි ය. එසේ නැතහොත් ඒ පුද්ගලයාගේ චරිතයේ අංශ කීපයක් තෝරා ඔහු විසින් අමුතූම චරිතයක් මැවෙනවා විය හැකි ය. එසේ නැතහොත් ඒ පුද්ගලයාගේ චරිතයේ අංශ කීපයක් තෝරා ඔහු විසින් අමුතූම චරිතයක් මැවෙනවා විය හැකි ය. තවත් දෙයක් සිදු වන්නට පුළුවන. එනම් කතුවරයාගේ මනසෙහි උපන් කිසියම් කල්පිත චරිතයක් ඔහු ඒ සැබෑ චරිතය මත ආරෝපණය කරන්නට පුළුවන.

ඒ කියන්නේ මා දකින නොරිකා, ඇගේ මව්පිය දෙදෙනා දකින නොරිකොවත් ඇගේ මිතුරියන් දකින නොරිකොවත්, ඇගේ සහෝදරයා දකින නොරිකොවත් හොඳ අමුතූම කෙනෙකි. එබැවින් එය මායාරූපයක් විය හැකි ය.

ඇත්ත වශයෙන් කියතොත් මා විසින් නිර්මාණය කරන ලද නොරිකො චරිතය මා හැඳින සිටි ජපන් ස්ත්‍රීන් දෙදෙනෙකු ඇසුරින් ගොඩනගන ලද්දකි.'

(පිං ඇති සරසවි වරමක් දෙන්නේ - මහාචාර්ය එදිරිවීර සරච්චන්ද්‍ර)

මළුගිය ඇත්තෝ නවකථාව කථා සන්ධර්භයෙන් වස්තු විෂයෙන් එදා මෙදා තුර ලියවුණු නවකථාවලට වඩා විශාල වෙනසක් විදහා දක්වයි. නවකථාව තුළින් පුළුල් පෙරදිග සංස්කෘතියක් පිළිබඳ ව අවධානය යොමු කිරීමට කතුවරයා උත්සාහ දරා ඇත. දේශීය ග්‍රාමීය සභ්‍යත්වය ආරක්ෂා කර ගැනීමට විවිධ ප්‍රයත්නයන් දියත් කෙරුණු කාල වකවානුවක ලාංකේය දූපතට කොටු නො වී ඉන් ඔබ්බට ගොස් අන් රටක් හා සබැඳි සංස්කෘතියක් සමඟ ස්වකීය නවකථාව රචනා කිරීමට තරම් සරච්චන්ද්‍රයන් උත්සුක වී ඇත.

මළුගිය ඇත්තෝ නවකථාව සෙසු නවකථාවන් අතුරින් වෙනස් ම ආරක් ගනී. විශේෂයෙන් එහි භාෂා භාවිතය ද සමකාලීන නවකථාවන්වලට වඩා සුවිශේෂී වේ. එහි ඇති සංවාද, නාට්‍යෝචිත අවස්ථා, උපමා, සංකේත නිසා ම පමණක් නො ව විදේශීය බස් වහරින් ද එය පෝෂණය වී ඇති සෙයකි. මෙහිදී කතුවරයා යොදා ගනු ලබන උත්තමපුරුෂ දෘෂ්ටිකෝණය ද ඉතා මත් සාර්ථක ය. එය ද සමකාලීන නවකථා වලින් සුවිශේෂීත්වයක් හිමි කරගැනීමට හේතු වී තිබේ. ප්‍රේමයට දේශ, කාල හෝ පන්ති බල නො පාන බව මෙතුළින් ඉස්මතු කොට දක්වයි. එහෙත් අවසානයේ දී ප්‍රේමයෙන් ශෝකය උපදී යන විශ්වීය ධර්මතාව ද මතු කොට දක්වයි.

'ප්‍රේමයේ නිදහස හෙවත් ස්වයංචරයට එරෙහිව
පවතින සමාජයීය, ආර්ථික, දේශපාලන කොන්දේසි
ප්‍රේමයට බලපාන අයුරු මින් ගම්‍ය කර ඇත.'

මේ සියලු කාරණා තුළින් මළුගිය ඇත්තෝ සමකාලීන අනෙකුත් නවකථාවලට වඩා සර්වකාලීන අගයක් ගන්නා නවකථාවක් බව පැවසීම යුක්තියුක්ත ය.